

فهرست

پیشگفتار	نه
زندگی نامه شارح	بازده
خطبه شیخ داوود قیصری بر شرح مقدمه فصوص	۱
الفصل الأول: فی الوجود و أنّه هو الحق	۲۷
الفصل الثاني: فی اسمائه و صفاته تعالی	۱۸۵
الفصل الثالث: فی الاعیان ثابتة و التنبيه على المظاهر الاسمائية	۲۴۹
الفصل الرابع: فی الجوهر و العرض على طريقة اهل الله	۳۰۷
الفصل الخامس: فی بیان العوالم الکلیة و الحضرات الخمسة الالهية	۴۰۷
الفصل السادس: فیما يتعلّق بالعالم المثالی	۴۵۷
الفصل السابع: فی مراتب الكشف و انواعها اجمالاً	۵۰۷
الفصل الثامن: فی ان العالم هو صورة الحقيقة الانسانية	۵۶۱
الفصل التاسع: فی بیان الخلافة الحقيقة المحمدية، صلى الله عليه و سلم، و أنّها قطب الاقطاب	۵۹۱
الفصل العاشر: فی بیان الروح الاعظم و المرتبه و اسمائه فی العالم الانسانی	۶۳۷
الفصل الحادى عشر: فی عود الروح و مظهره اليه تعالی عند القيامة الكبرى	۶۵۷
الفصل الثانى عشر: فی النبوة و الرسالة و الولاية	۶۸۳

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين
 ولعنة الله على اعدائهم اجمعين
 در زمانى است كه براى جمعى از دوستان و علائقندان عزیزان
 در اینم تطبیق كتاب شریف و فیس فصوص الحکم ابن عربی رحمه الله را
 با شرح قیم جنبه ب شیخ اعظم قیصرى را مورد بحث و تدریس قرار
 داده ام اکنون قصد شرح مقدمه را كه از روی نوار كسى ضبط
 شده پیاده نموده اند تقدیم ارباب فضل و معرفت منیمایم تا آنكه
 نوبت به طبع شرح فصوص نیز نائل شود چون احتمالاً در جمیع آردی
 نقصانهاى اعجم از طبیعى و غیره موجود باشد تا آنكه غنچه معرفت
 منیمایم و از ننگه رات خوانندگان گرامی بهره مند خواهیم شد
 در حاتم از جناب میرزا میرزا محمد بن اسمعیل صدیق معظم و از دیگر
 خاتم شریفه جنابان كه در آماده كردن كتاب زحمت فراوان متحمل
 شده اند و نیز از جناب میرزا محمد بن اسمعیل صدیق منیمایم كه در طبع
 داوطلبانه سرمایه گذارى نموده اند بحال تشكر و قدر شناسی را
 نموده و برای همتان از درگاه خداوند ذی القوه و الشان
 اجر جزیل و ثواب جمیل مسئلت منیمایم و السلام على جميع عوائلنا المحترمة
 تهران بهتیم اسفند ۱۳۹۶
 مطابق جمعه الهائى ۱۴۲۹
 سید عبدالمجید

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطاهرين و لعنة الله على
اعدائهم أجمعين

دیر زمانی است که برای جمعی از دوستان و علاقه‌مندان به عرفان نظری در ایام
تعطیلات کتاب شریف و نفیس فصوص الحکم ابن عربی رحمة الله، با شرح قیم جناب
شیخ اعظم قیصری را مورد بحث و تدریس قرار داده‌ام؛ اکنون فعلاً شرح مقدمه را که از
روی نوارهای ضبط شده پیاده نموده‌اند، تقدیم ارباب فضل و معرفت می‌نمایم تا انشاء الله
نوبت به طبع شروع فصوص نیز نائل شود، چون احتمالاً در جمع‌آوری نقصان‌هایی اعم از
طبعی و غیره موجود باشد، تقاضای عفو و مغفرت می‌نمایم و از تذکرات خوانندگان گرامی
بهره‌مند خواهیم شد.

در خاتمه از جناب آقای مهندس مجتبی اسمعیلی صدیق معظم و از سرکار خانم شیده
ضیائیان که در آماده کردن کتاب زحمات فراوان متحمل شده‌اند و نیز از جناب آقای مهندس
سید حمید ضیائیان که در طبع آن داوطلبانه سرمایه‌گذاری نموده‌اند، کمال تشکر و قدردانی
را نموده و برای همگی ایشان از درگاه خداوند ذی القوه و الشان اجر جزیل و ثواب جمیل
مستلت می‌نمایم.

و السلام على جميع اخواننا المؤمنين

تهران هشتم اسفندماه ۱۳۹۶ مطابق با دهم جمادی الثانی ۱۴۳۹ هجری قمری

سید عبدالله موسویان

پیشگفتار

خدا را سپاس می‌گوییم که لطف و عنایت حضرت حق به این حقیر فرصت داد تا بعد از طی فراز و نشیب‌های بسیار، در نهایت بعد از گذشت بیش از هشت سال، زحمت حضرت آیت‌الله سید عبدالله موسویان، این اثر برای همه عزیزان و عاشقان اهل معرفت و حقیقت به ثمر بنشیند و به دست ایشان رسد. و شرمنده از آنکه می‌دانم این حقیر شایستگی لازم برای این مسؤلیت خطیر را نداشتم، اما به دلایلی بدان اهتمام ورزیدم، از جناب آقای مهندس اسماعیلی سپاس فراوان دارم که در این راه مرا تنها نگذاشتند و نوارها را با دقت تمام پیاده کردند.

همه در ثقل و عظمت کتاب‌های جناب شیخ اکبر محیی‌الدین ابن عربی مخصوصاً فصوص‌الحکم، واقفند. شرح کتاب مهم ایشان توسط علامه بزرگ جناب شیخ محمود داوود قیصری از منابع اصلی فهم فصوص‌الحکم به شمار می‌رود، و به زعم بزرگان از ضروریات ورود به باب عرفان نظری است، در عصر حاضر جناب آیت‌الله جلال‌الدین آشتیانی اهتمام به تصحیح و شرح کتاب جناب قیصری کردند، و این کتاب که در انتشارات علمی و فرهنگی به چاپ رسیده از منابع مهم مطالعه طلاب و دانشجویان و علاقه‌مندان این حوزه شده است. جناب آیت‌الله موسویان برای تدریس این نسخه را برگزیدند و با چاپی که حدود صد و بیست و پنج سال پیش در دارالفنون طبع گردیده بود، مقایسه و شرح فرمودند، در این درس قصد ترجمه تحت‌اللفظی نبوده است، بلکه بیشتر عنایت به معانی عمیق و لطیف عرفانی و معنوی این اثر بوده و استفاده از این مطالب برای فهم بیشتر قرآن و احادیث و روایات حضرت ختمی مرتبت و اهل بیت و مقامات این بزرگان.

کتابی که در دست عزیزان است، بخش مقدمه کتاب علامه قیصری به شرح خود

به فصوص الحکم است، ایشان در خطبه ابتدایی کتاب اهمیت این بخش را چنین بیان می‌دارند: «من برای بیان آن (کتاب فصوص الحکم) قواعد و اصول فصولی را مقدم داشتم و در این مقدمه اصولی را که قاعده توحید مبتنی بر آنهاست بیان کردم. عرفان نظری به این طریق به آن اصول و قواعد انتساب پیدا می‌کند، و از این مقدمه اکثر قواعد علم عرفان معلوم می‌شود؛ برای کسی که خداوند متعال او را موفق کرده باشد و مورد انعام قرار داده باشد و نعمت ولایت به او داده باشد».

به نوشتار درآوردن درسگفتارهای جناب علامه بزرگ آیت الله موسویان بسیار کار دشوار و گرانی بود، چرا که هر کس بیان ایشان را تجربه کرده باشد اذعان می‌کند، که بیانی دقیق‌تر و شفاف‌تر و رساتر از ایشان نیست؛ بیان مطالب عالی خود موهبت اعلی می‌طلبد، حال آنکه به نوشتار درآوردن آن بخش زیادی از طراوت و حیات آن را می‌گیرد، و حفظ این امانت بار گرانی برای حقیر بود؛ معذک تمام تلاش خود را نمودم تا در این مسیر بتوانم حق بیان رسای استاد را ادا کنم، اگرچه به خوبی می‌دانم که به تمامی میسر نشد. قطعاً کتاب پیش رو دارای نواقص نوشتاری و طبعی خواهد بود که خود را مسئول آن می‌دانم، بنابراین از استاد بزرگوار و همه خوانندگان و علاقه‌مندان پوزش و طلب حلالیت می‌طلبم، و برای بهتر کردن این اثر به همه عزیزان و متخصصان دست یاری دراز می‌کنم.

در ادامه کار شرح فص‌های کتاب فصوص الحکم در راه است، انشاء... در صورت عنایت و خواست الهی در دسترس همگان قرار خواهد گرفت.

و من الله التوفیق

شیده حدادی (ضیائیان)

پاییز ۱۳۹۷